

Een platte pannenkoek van 6000 jaar oud

Ooit dachten we dat de aarde plat was als een pannenkoek en in 4004 voor Christus was geschapen. Zo stond het immers in de Bijbel? Copernicus haalde in de zestiende eeuw echter de eerste overtuiging onderuit, Darwin bestreed in de negentiende eeuw de tweede.

Deze vergelijking ben ik in dit Darwinjaar al diverse keren tegengekomen. Vervolgens worden er overigens heel verschillende conclusies aan verbonden. Bijvoorbeeld dat hieruit blijkt dat steeds meer geloofsvoorstellingen in de loop der tijd door de wetenschap worden ontkracht. Ergo: je kunt er maar beter meteen mee ophouden. Of juist dat het geloof zich prima kan handhaven wanneer het wereldbeeld verandert, want geloven bleek ook te kunnen op een bolvormige aarde. Ergo: laten creationisten nu dan ook maar snel hun achterlijke opvattingen opgeven en de evolutietheorie accepteren.

Zonder in te gaan op de vraag of deze ‘conclusies’ hout snijden, wil ik hier iets zeggen over de historische feiten die worden gesuggereerd. Het is namelijk helemaal niet waar dat christenen vóór Copernicus geloofden in een platte aarde. De oude Grieken wisten al dat de aarde bolvormig was en de kerkvaders hadden deze opvatting gewoon overgenomen. Is het tweede deel van de vergelijking dan wel waar? Geloofden Christenen vóór Darwin massaal dat de aarde in 4004 voor Christus was geschapen? Ook dat klopt niet. Op basis van onder meer geologisch, astronomisch en historisch onderzoek waren velen al rond 1800 tot de conclusie gekomen dat de aarde veel ouder moest zijn.

Overigens kan het besef dat de aarde niet het middelpunt van het heelal is en de mens zich op veel punten niet onderscheidt van het dier, wel degelijk schokkend zijn. Maar daarvoor hoeven we de Copernicaanse en Darwiniaanse revoluties niet groter te maken dan ze in werkelijkheid waren.

Ab Flipse

Uit: *Beweging Magazine* 74 (juni 2009)